

(המשך מעמוד 39)

עצם קיום עסקות נשק בין ישראל לאיראן היה דבר ידוע. המגמה של המדינה למכור נשק לאיראן, כדי לאפי שר להם להמשיך את המלחמה, היתה ידועה. כלומר: מצד אחד פה דבר שהיה האינטרס של המדינה — למכור נשק לאיראן.

● **אתה ידעת את זה?**

בוודאי. אני יושב בתוך עמי. מי לא ידע? את ידעת? או אם את ידעת, אני בטח ידעתי.

פנה אלי ארם ששמו ויליאם נור' ת'רופ, שהכרתי כמה חודשים קודם לכן, והוא אמר שהוא באמצע משא ומתן לביצוע עסקה. הוא נתן לי פרטים. עשיתי כמה טלפונים והסתבר לי שאיראני בשם האשמי, שאיתו ניהל נותר'רופ משא ומתן, היה בארץ, ביקר בתעשייה הצבאית, ביקר במערכת הביטחון, היה איש שמקובל על המערכת. התבקשתי לסייע בקיום העסקה. מאחר שאני עובד כדי להרוויח כסף, ראיתי בזה אפשרות להרוויח כסף, וגם לעשות משהו שהוא באינטרס הכולל של המדינה. כל ההצטרפות שלי לנושא התנגדה שביצעו את כל האינפורמציה, אחר-כך נקבל אישורים

שווייצית, שעסקה גם ביצוא מארץ של מוצרי צריכה. ובאירגון ובדיקה של פרויקטים אורחיים בעולם, כמו גידול כותנה בתורכיה.

● **לאיזה צורך ביקשת מי משרד הביטחון אישור ליצוא נשק?**

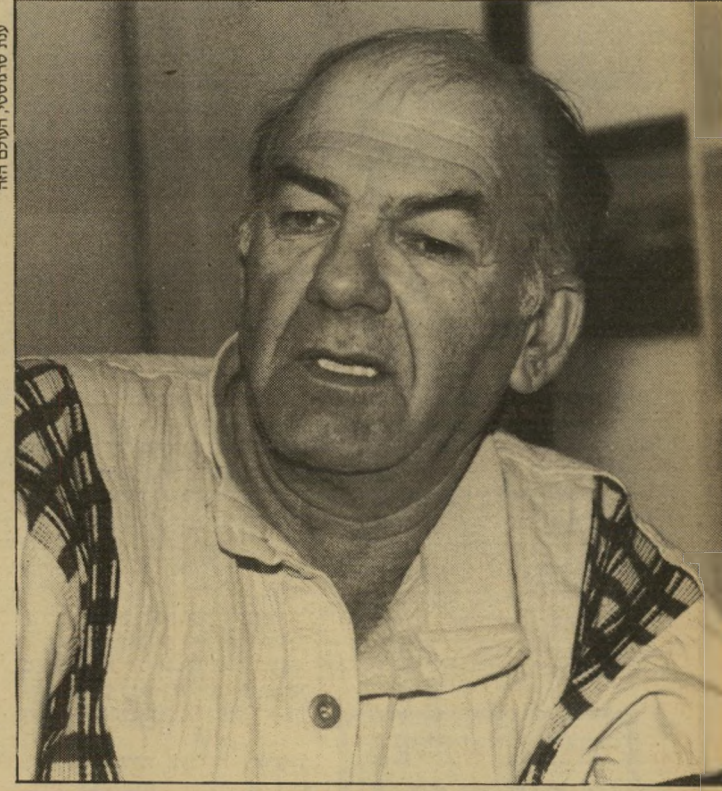
לצורך ביצוע העבודה קיבלתי רישיון למכירת נשק וידע. זה רישיון כללי, שהיה ברשותי מאז ועד המעצר. רישיון שהידידותי אותו באופן אוטומטי כל שנה, כדי שאוכל לבצע עסקה אם אתקל בה.

● **ואין לך בעיות מוסריות לגבי מכירת נשק?**

למה היה לי בעיות מוסריות? מדינת ישראל היתה צריכה להיפטר מצויד ישן ולקבל חדש, וזו היתה הדרך היחידה לעשות זאת.

● **אבל אנשים שארם ש' מתעסק בליכוד, מתלכך בעצמו.**

אם מכירת נשק עלידי ישראל זה ליכוד, או צריך לסגור את העסק. כמה אלפי מישפחות מתפרנסות מזה?

נעת סרטוסטי, העולם הזה

● **משוחרר ברעם**

רבין לא היה מוכן לשמוע מהנושאו

ומערכת הביטחון, ואם יהיו אישורים אני הולך. **דיברת עם מישהו בארץ לפני הנסיעה?**

בוודאי שדיברתי, אחרת לא הייתי יודע מה להציע. מישהו אמר לי שיש תחומות למכירה. ולפני הנסיעה לברמודה וידאתי את זה שוב בטלפון מלונדון. ואלה היו הדברים היחידים שהצעת.

● **לא אמרו לך שישאלך לא מוכרת נשק לאיראן?**

כולם ידעו בדיוק על מה אני מדבר. נוסף לזה, אני בדרך-כלל לא עסקתי במיסחר נשק. מאז שהסתחררתי, ב-1980, להוציא שנה אחת שבה פעלתי בדרום-אמריקה בהעברת ידע ביטחוני, לא עסקתי בנשק.

● **אז היית שם שליח ישראלי?**

לא. **איזה סיוע?**

אני לא רוצה לפרט. הייתי שם שנה וזו היתה הפעם היחידה שבה פעלתי בתחום הביטחוני. אחר-כך עסקתי בנייה הול חברת-בנייה של משה ויגאל גינדי, ובמיסחר בינלאומי של יבוא מלט מירדן וסלובניה. הייתי נציג של חברה

● **היתה לך בעייה למצוא עבודה?**

כן. פניתי להרבה גורמים והתשובה היתה מתחמקת. אף פעם אחת לא נאמר לי לא במפורש, אבל גם לא כן במפורש.

● **כשהייתם בארצות-הברית**

„קצינים עוסקים במיסחר של נשק, משום שזה ענין שקל להם מאוד להתעסק בו, כי הם בקיאים בה. כמה מהם באמת הצליחו להרוויח מזה כסף? בודדים. יכול להיות שאם היו מצליחים למצוא עבודה אחרת, היו מוצאים.

● **אתה חושב שיש להם מוצא?**

כל קצין בכיר ממוצע הוא בוגר אוניברסיטה. מרביתם עברו הכשרה מיקצועית לפני שהיחרו. אני עשיתי זאת. או יש להם גם השכלה, וגם יכולת אירגונית בכירה. השאלה היא כמה מיפעלים צריכים כליך הרבה קצינים בכירים בתפקידים בכירים, ואז יש בעייה איך לשלב את כולם.

● **ואתה חושב שהמדינה היתה צריכה לפתור את הבעיה הזאת?**

אני חושב שכן. קשה למצוא עבודה לקצינים בכירים. אבל הסתבר שכל אלה שנכנסו לניהול הם מנהלים מצויינים. היכולת קיימת. צריך רק לתת להם הזדמנות.

● **אבל הרבה קצינים מסתובבים בעולם ומחפשים עיסה קורת-נשק.**

אין לי מושג. אני לא מכיר הרבה. יש בודדים כאלה, ובסך-הכל עושים מזה הרבה רווח.

● **זה כסף גדול וקל.**

זה לא כסף קל. זו עבודה קשה מאוד, אלא שאם יוצאת עסקה, זה כסף גדול, מדהה התחושות שלך לגבי המדינה?

מה ענין המדינה לפה? מדינה זה מושג רחב. במדינה יש עם, ארץ וממשלה. העם והארץ לא עשו לי כלום, להיפך, עזרו לי בכל מצב, אחרת הייתי משיג את הכסף? המון אנשים נרתמו לעזור לי.

ולעם יש ממשלה, שהיום היא ישנה, ומחר היא איננה. אני חושב שכמה אנשים בתוך המערכת היו צריכים לנהוג אחרת, אבל זה לא קשור לא לעם ולא למדינה.

● **עבשיו אתה מחפש עבודה, או שאתה לא רוצה להישאר פה?**

העסק הזה עלה לי כמה מאות אלפי דולרים, חלקם שלי וחלקם של אחרים ואני מתכוון להחזיר כולם את הכסף, אם רק אוכל. אני מחפש מה לעשות ברמה המתאימה לי.

● **בארץ?**

בכל מקום שאמצא. **יכול להיווצר מצב שבו תרד מן הארץ?**

אני לא מתכוון לרדת, אבל אני מחפש תעסוקה בכל מקום שאמצא. אני מקווה למצוא כאן עבודה מתאימה לכישורי וליכולתי ברמת הכנסה מתאימה. אם אמצא, טוב, אם לא, אחפש במקומות אחרים, ואצטרך להתפטר.

● **לדעתך קיימת בעיית תעשייה פורשים מן הצבא?**

„אוחי לא זרקו לכלבים, ואני לא נכנס לקינה. אבל משהו במערכת של אדם לאדם לקוי פה”

אין שם קשר בין מה שקרה לי לבין תעסוקה לקצינים.

נכון שבסך-הכל אין פיתרון מתאים לקציני צה"ל בכירים הפורשים בגיל צעיר מהשרות. חלקם מצליחים להתאים אקלם וחלקם לא מוצאים עבודה. כמשך הרבה שנים אחרי השחרור עבדתי והרווחתי וחייתי מצויין. אין לי טענות בכיוון של אי-מצויינות תעסוקה.

להיפך, הרווחתי טוב וחייתי טוב והייתי בכל העולם. העובדה שקצינים עוסקים בסחר-נשק נובעת מזה שזה ענף שקל להם מאוד להתעסק בו, כי הם בקיאים בו. כמה מהם באמת הצליחו להרוויח מזה כסף? בודדים. יכול להיות שאם היו מצליחים למצוא עבודה אחרת, היו מוצאים.

● **אבל הם יוצאים מן הצבא ואין להם מיקצוע ברור.**

כל קצין בכיר ממוצע הוא בוגר אוניברסיטה. מרביתם עברו הכשרה מיקצועית לפני שהיחרו. אני עשיתי זאת. או יש להם גם השכלה, וגם יכולת אירגונית בכירה. השאלה היא כמה מיפעלים צריכים כליך הרבה קצינים בכירים בתפקידים בכירים, ואז יש בעייה איך לשלב את כולם.

● **ואתה חושב שהמדינה היתה צריכה לפתור את הבעיה הזאת?**

אני חושב שכן. קשה למצוא עבודה לקצינים בכירים. אבל הסתבר שכל אלה שנכנסו לניהול הם מנהלים מצויינים. היכולת קיימת. צריך רק לתת להם הזדמנות.

● **אבל הרבה קצינים מסתובבים בעולם ומחפשים עיסה קורת-נשק.**

אין לי מושג. אני לא מכיר הרבה. יש בודדים כאלה, ובסך-הכל עושים מזה הרבה רווח.

● **זה כסף גדול וקל.**

זה לא כסף קל. זו עבודה קשה מאוד, אלא שאם יוצאת עסקה, זה כסף גדול, מדהה התחושות שלך לגבי המדינה?

„אילו מדינת ישראל היתה נוחת ערבות עלי לממשלת ארצות הברית, הכל היה נפתר ויכולתי לחזור הביתה”

הרבה כסף. אני לא רואה פסול בעיסוק הזה. אני לא הייתי אף פעם בקטיגוריה הזאת, וזו לא עבודה קלה, אבל אין בזה בושה. האנשים האלה, שמסייעים למדינה למכור את מה שיש לה להציע, תורמים להרבה מיפעלים התקועים בלי יכולת להתקיים.

● **אתה חושב שבמיקרה שלך היית נאבי?**

לא. לא נכנסתי לעסקה, נסעתי לברוק. הייתי בפגישה אחת, ראיתי ניירות, הייתי צריך להיות בפגישה שנייה ונעצרת.

● **זה היה מוזל?**

לדעתי כן. כל שלב נבדק לפני הנסיעות, גם עם עורך-דין בלונדון וגם פה וגם בקבלת אינפורמציה לגבי האנשים שאיתם הייתי אמור להיפגש. זה ביש מול. אני קורא לזה תאונת דרכים. אולי אילו הייתי זהיר יותר, זה לא היה קורה. אבל אני לא חושב שעשיתי איזשהו מהלך בפזיזות. זה חוסר מזל.

● **יש אפשרות שתחזור לי עיסקת-נשק?**

אני לא יודע, אני לא עוסק בזה. זה לא מה שאני מחפש היום. אני מחפש תעסוקה.

● **יש לך הצעות קונקרטי וית?**

יש כמה רעיונות, אבל הכל עוד מעורפל.

● **היה שלב שחשבת שאולי כדאי להודות בדי לסיים את העסק?**

לא היה לי כמה להודות. אני יודע שעכשיו צריך להגיד שאני מרגיש כאילו נולדתי מחדש, אבל אני עוד לא מרגיש כלום. האמת שאני מניח צעיר מהשרות. חלקם מצליחים להתאים אקלם וחלקם לא מוצאים עבודה. כמשך הרבה שנים אחרי השחרור עבדתי והרווחתי וחייתי מצויין. אין לי טענות בכיוון של אי-מצויינות תעסוקה.

● **יש לך כוונה?**

אנתנו אנשים חוקים, זה בסדר.

(המשך מעמוד 37)

יש בארץ 320,000 מישפחות החיות מתחת לקו העוני. מדוע שלא ישלחו אליהן כוחות-עזר, שייעזרו להן ולילדיהן?

משה מירזחי, יו"ר אירגון-ההורים הרפואיים, היינו מקבלים את כוחות-העזר האלה ברצון רב. יש כמה וכמה תפקידים החוקיים לכך.

במערכת-החינוך תמיד חסרות מור, רות, שלא מגיעות לעבודה מסיבה זו או אחרת. בעבר היו בכל בית-ספר תקנים למורות-מהליפות. תקנים אלה בוטלו. היום, כאשר מורה לא מגיעה, הורה או תלמיד מאתח הכיתות הגבוהות ממלא את מקומה. בכת-ספר גדולים יש הרבה שעות מתות כאלה, שקשה למלא אותן. כוחות-עזר היו יכולים להציל את המצב.

ועוד: היום רוב הכיתות גדולות מאוד, ולמורה אחת קשה גם להשתלט על התלמידים וגם לעשות את כל מה שמסביב להוראה, וגם ללמד. מורה מסייעת היתה מחוללת בתחום זה פליאים.

„צריך גם מי שיפעילו שיעוריי-עזר, שכמעט ואינם ניתנים מחוסר-תקציב,

● **„אילו מחר היו נופלים עלינו אלך כוחות-עזר היינו מוצאים להם עבודה מייד!”**

ומתנדבים שיפקחו על ניקיון בית-הספר וישגיחו על התלמידים בהפסקות. היום אנחנו רק מכבים שריפות. כל מה שמעבר לצורך רחוף פשוט אינו ניתן.

עזרה ג'אנו, מנהל היחידה להתנדבות במישרד-העבודה-והרווחה: „יש לי היום מפה של 600 משפחות התנדבו תיות. לכל משימה צריך כמה וכמה מתנדבים.

„מוסדות למפגרים משועים לכוון עזר: מטפלות, מחנכות חברתיות, עוזרות למטפלות.

„נכים ומוגבלים מכל הסוגים זקוקים לעזרה.

„הסרים לנו עובדי-עזר בעשרות רבות של מוסדות לילד ולנוער: חונכים, מדריכים בחוגים, מלווים שיצטרפו לילדים הנוסעים לטיפולים רפואיים, עובדי מישרדים וכאלה המבצעים פעולות-אחוקה שונות.

„אין צורך להרחיב את הדיבור על הנעשה בכת-ראבות. כולם יודעים מה זככם של רבים מהקשישים החיים שם, וכמה כל יד עוזרת היתה יכולה לשפר את חייהם.

„עיוורים: רק לפני שבוע פנו אלינו מהשרות לעיוור, וביקשו שנספק מתנדבים מקריאים.”

„במערי-ששנה ארכיל-אמולונינו: „במערי-כת-הבריאות יש כ-6000 מתנדבים של אירגון יו"ל, אולם הם עובדים בעיקר בכת-יחולים כלליים.

„אני הקמתי יחידת-מתנדבים, שחב ריה עובדים בכת-יחולים פסיכיאטריים וגריאטריים. זו יחידה קטנה הזקוקה, נואשות, למתנדבים נוספים.

„האנשים האלה, החולים הפסיכיאטריים והגריאטריים, זקוקים לאהבה, לליטוף, לתשומת-לב נוספת.

„כוח-עזר יכול להאכיל, להוציא את החולה לטיול, לשבת לידו, להקריא לו מתוך ספר או עיתון, לשוחח איתו. דרוקא החולים האלה אינם זוכים בכדי קורים רבים של בני-מישפחה, ולכן הם זקוקים לכוחות-עזר.”

הרפוסטור דן מיכאלי, מנהל בית החולים איכילוב, לשעבר קצין-רפואה ראשי: „באיכילוב יש 2000 מישרות. על כל אלה היינו יכולים להוסיף 150 כוחות-עזר, ולא יהיה כל קושי למצוא להם עבודה: פקידות במחלקות, במר-רדיו, שליחות למעבדות, עבודות שונות בכת-המיקרחת, עזרה בטיפול ב-חולים, להאכיל קשישים, ואצלנו יש קשישים רבים.”

העולם הזה 2680